

Константин Константинов

Хитрецът и царската
дъщеря

Народен мотив

Имало едно време един сирак – пъргав и весел момък, но сиромаш и самичък в цял свят. Много зло и неправди видял той от хората, но сърцето му останало бодро и весело към всички. Хората го смятали глупав и на подбив го нарекли „хитрец“, ала момъкът от малък още видял в живота толкова неща – и добри, и лоши, – че наистина станал по-хитър от другите. Често вечер, когато лягал да спи в топлото поле, звездите приятелски му се усмихвали от небето, а лекият ветрец напявал в ушите му, че един ден той ще бъде щастлив. И момъкът сладко заспивал след умората и рано сутринта тръгвал пак с песен из широкия свят.

Минавали дни и години, израснал момъкът – снажен и як, но все тъй одърпан, сиромаш и несретен. Вървял веднъж през едно непознато място, прашно и безлюдно. Дотегнало му и той гласно въздъхнал:

– Братче мое, Щастие, де си? Уморих се да те търся.

И още недовършил, пътеката извила и се спряла до един кръстопът. А на кръстопътя трима души, трима родни братя, дърпат един вързоп, карат се и дигат юмруци един срещу друг.

– Добър ви ден, добри хора! – рекъл нашият хитрец. – Какво има, защо се карате тъй?

– Караме се за бащиното наследство – отвърнали му братята. – Вчера умря баща ни и остави на нас тримата ей тия неща тук: един калпак, един чифт ботуши и един камшик. Само че те не са прости неща, ами вълшебни. Калпакът прави невидим всеки, който го наложи на главата си. Ботушите са бързоходни ботуши и с тях се минава през огън и вода. А с тоя камшик – удариш ли към някого, дето е, там си остава. Това беше всичкият имот на баща ни. Като умираше, той ни поръча братски да си го разделим. Ала ние сега не можем да се съгласим и ще се избием един друг.

– Такава ли е била работата! – извикал хитрецът. – Та да ви науча аз как да се разделите. Това е най-лесното нещо. Слушайте сега! Виждате ли тия три баира наоколо? Всеки от вас ще се качи на един от тях. Ще оставите нещата тук, на кръстопътя, при мене. Аз ще почакам, додето се качите вие, и щом се обадите, ще ви дам знак да тичате насам. Който пръв стигне тук, ще вземе камшика, вторият ботушите, третият калпака. Съгласни ли сте така?

– Съгласни, съгласни – извикали братята и тръгнали да се катерят, като оставили вързоп на кръстопътя.

Усмихнал се хитрецът под мустак: „Който се кара за наследство, не е достоен за него“. И като видял, че на трите баира стърчат тримата братя, обул той ботушите, наложил калпака, плеснал с камшика към

братята и те се заковали на местата си. Там си стоят и досега.

А момъкът закричал – и с една крачка само прехвърлял по три планини наведнъж. Вървял, вървял така и се озовал в непознато царство. Свалил той калпака и ботушите, пъхнал ги в торбата си, взел камшика като тояжка и тръгнал да разглежда престолния град на царството.

Вървял хитрецът из улиците, спирал тук и там, докато стигнал до царския дворец насред града. Досам двореца се дигала висока бяла кула. Когато приближил до нея юнакът – що да види: цялата била изградена от човешки черепи. Потръпнал момъкът от страх и тъкмо щял да попита един минавач каква е тая кула, зачул се барабанът на градския глашатай. Вслушал се нашият юнак в думите на глашатая и разбрал всичко. Царувал в тая земя силен и стар цар, който имал дъщеря, мома за омъжаване. Щастлив бил царят, но едно помрачавало живота му: не могъл да намери мъж за дъщеря си и заместник на себе си, защото дъщеря му имала навик всяка нощ да излиза от двореца и чак призори да се връща. Всяка нощ тя късала по едни златни чехли (с чехли ходели тогава царските дъщери). Никой не знаел де скита тя и никой не смеел да я вземе за жена. Дори сам баща и бил безсилен да стори нещо. И ето – царят издал заповед и я разгласил между народа. Който се наеме и сполучи да узнае де ходи царкинята всяка нощ, ще му я даде за жена и ще наследи престола му. Но който се опита и не успее, горко му. На заранта ще му отрежат главата и ще я вградят в човешката кула до двореца. Това викал сега глашатаят и обявил, че тая заран още една мъжка глава била отсечена. Много смели момци от това царство и от други царства сложили млади глави на тая кула. Кулата всеки ден пораствала, но никой още не открил тайната на царкинята.

Слушал хитрецът, слушал, па се позасмял:

– Чакай пък и аз да опитам! Нещо ми казва, че моята глава не ще се нареди там, при другите.

И – хоп-троп – право в царския дворец. Едва го пуснали стражите – дрипав, прашен: толкова напети юнаци не сполучили, та тоя ли глупак ще свърши работа!... Но най-после успял той да се промъкне до царя, примолвил се да му позволят да опита и той, па ако не успее – ей му глупавата глава, нека я закачат на върлина върху кулата. Царят го погледнал презрително от глава до пети и махнал с ръка: „Добре, нека се опита!“

Вечерта, рано още, хитрецът се настанил до стъпалата в покоите, на царкинята, подложил под глава торбичката си и захъркал престорено. Заспали светлините в града и двореца, заспало всичко и по едно време –

скръц – отворила се вратата на царкинята. Хитрецьт още по-силно захъркал. Царкинята слязла по стъпалата, побутнала го със златния си чехъл и гласно му се надсмяла:

– Ти ли бре, дрипльо сънлив, ти ли ще ме уловиш?

Вратите без ключ се отваряли пред нея, пазачите ослепявали за миг и невидена от никого, царкинята минала през града. Но щом царската дъщеря излязла от двореца, нашият хитрец скочил, наложил калпака, станал невидим и тръгнал подир нея. Минали града, отминали, прекосили глухото поле – тя напред, той след нея. Стигнали до една сребърна гора, която не пропускала никой да мине през нея без позволение на царкинята-вълшебница. Влязла царкинята в гората, влязъл и хитрецьт след нея и едно звънце ударило два пъти: показало, че двама души влизат. Царкинята се учудила, обърнала се, огледала наоколо – никой няма. „Тъй ми се е счуло“ – помислила тя и продължила. А юнакът откъснал едно сребърно клонче и го скрил в торбата си. Излезли на друго поле, вървели още и стигнали до една златна гора. И там два пъти звъннало едно звънце, но царкинята пак никого не видяла и спокойно продължила. А хитрецьт и оттук откъснал едно златно клонче и го скрил в торбата. Стигнали най-после до брега на широка зелена река, в която отсреща се оглеждал светнал от лампи и фенерчета кристален дворец, от който се чувала вълшебна музика. На брега чакала седефена лодка с двама неми арапи-гребци. Царкинята се качила вътре и заплувала към двореца. Хитрецьт пък изважда ботушите, обува ги бързо и хоп след нея – през реката, сух като прахан, стига на срещния бряг.

Там, в тоя кристален дворец, се събирали вълшебниците от цялото царство и всяка нощ до зори пеели, играели и се гощавали. Спрял хитрецьт зад вратата и чакал да вземе и оттук един белег за царя. Царкинята се заиграла със златни ябълки, които подхвърляла на другарките си. По едно време една ябълка се търколила до вратата и нашият хитрец, без да чака, току я прибрал и пхнал в торбата. Разтичали се вълшебниците да търсят загубената ябълка, приближила и царкинята до вратата и хитрецьт успял да отреже с ножички едно късченце от роклята й, което също скрил в торбата. Не могли да намерят ябълката. Усъмнили се, че тук има чужд човек. Тъкмо почнали да мълвят магьосни думи, за да го открият, пропял първият петел. В един миг всички вълшебници хукнали всяка за своята къща и хитрецьт пак останал неоткрит. Тръгнала и царкинята за бащиния си дом. Но сега юнакът не я чакал, ами прекрачил с чудните ботуши и на три скока стигнал в двореца преди нея. Там свалил калпака и ботушите, сложил торбичката под глава и отново захъркал

престорено. Ето че след малко пристигнала царкинята, бутнала го пак с крак и се засмяла:

– Е-ех ти, сънльо дрипав, отиде и твоята глава!

Ала хитрецът се усмихнал спокойно. Той знаел вече, че е победител, и сега наистина заспал.

На заранта го събудили царските стражи и го повели в двореца при царя. А там вече се събрали всички велможи и придворни, за да видят как още една глава ще падне.

В грамадна зала от син мрамор с позлатен потон и тъмночервен под, на висок златен трон седял намръщен старият цар. До него се мъдрел джелатин с червени шалвари и широк ятаган, от другата страна, изправена – царкинята, а наоколо придворни и стражи. Два големи пауна с разперени опашки важно се разхождали, а блясъкът на кристалните полилеи и златните накити ослепявали очите. Но през прозореца се виждала бялата кула от човешки черепи и тръпка полазвала по снагата на всеки, който я погледнел.

Смело и весело влязъл хитрецът при царя и дълбоко му се поклонил.

– Е, момче, казвай сега, защото джелатинът чака – обадил се царят.

– Не, царю честити – отвърнал момъкът, – нека си върви джелатинът. Нямах нужда ти вече от него. Моята глава няма да се нареди там, на кулата, ами пригответи по-скоро всичко за сватба. Аз открих де ходи царкинята всяка нощ.

Спогледали се придворните, намръщил се повече царят, усмихнала се презрително царкинята.

– Ти се подиграваш? – викнал царят.

– Чакай, царю, всичко ще ти разправа – открай докрай. – И почнал хитрецът да разказва отначало. Как се престорил на заспал, как тръгнал след царкинята, как стигнал сребърната гора. Извадил от торбата сребърното клонче, показал го на всички и го сложил пред царя. Почнал пак – как стигнал златната гора, извадил и златното клонче, и него сложил пред царя. Дошъл най-послед до кристалния дворец – извадил златната ябълка. И когато всички го гледали изумени, извадил отрязаното късченце от роклята на царкинята, приближил до нея и го премерил: то се наместило тъкмо на дупчицата на роклята. Засрамена, навела очи царкинята. Нямало що – трябвало да се признае за победена. Само царят още седял намръщен. Не можел той да се отрече от царската дума, но все пак криво му било – може ли такъв дрипльо да стане царски зет! И той отсякъл:

– Добре! Юначага и умен си ти, момко, но за да ти дам дъщеря си, трябва да изпълниш едно условие. Утре рано искам на това място да ми донесеш трийсет и три диви живи зайци! Не направиш ли това – горко ти!

– Слушам, царю – отвърнал юнакът и пак така весел излязъл. Взел той един чувал и един барабан, метнал торбата през рамо и отишъл на една поляна. Хапнал малко сух хлебец, легнал си спокойно и чак призори станал. Тогаз взел барабана и заудрял:

– Трам-там-там-там, трам-там-там!... – екнала цялата гора. Всички животни се зачудили. Хукнали най-напред зайците да видят що става. Приближили те до поляната, обиколили я от всички страни – не един, не десет – повече от стотина. Туй чакал хитрецьт. Измъкнал камшика от торбата, плеснал го наоколо и всички зайци замръзнали по местата си, както си били на два крака. И хитрецьт тръгнал да ги събира в чувала. Наброил тридесет и три, плеснал втори път с камшика към останалите и те отново се скрили в гората. Оттам с чувала на гръб той отишъл право в двореца. Царят го чакал вече, обиколен отново от придворни и стража, и тоя път бил уверен, че юнакът ще бъде посечен. Но когато той изгърсил пред него в престолната зала трийсет и три живи зайци с наострени уши, изправени на задните си крака, засмял се намръщеният цар и махнал с ръка.

– Късметлия си бил, момче, няма какво да ти река. Ела, целувай ръка, вземи царкинята и се пригответи да царуваш! Нищо, че си беден и дрипав – царство с ум се управлява, а пък ти наистина си бил умен!

И взел хитрецьт царската дъщеря, хвърлил дрипите и се пременил. Никой не можел да го познае – хубав и светъл, като царски син бил сега той. И когато старият цар умрял, наследил го той и заповядал да срутят страшната кула от човешки кости. Останали само бабите в царството да разправят на своите внучета за тая кула и за царската дъщеря и хитреца.

КРАЙ

© Константин Константинов

Сканиране и разпознаване: unicode, 2007
Редакция: VHorse, 2007

Публикация:

Константин Константинов
ПРИКАЗКИ ЗА ТЕБЕ
Избрани приказки и разкази

ЗЛАТНА БИБЛИОТЕКА
Избрани творби за деца и юноши
Под редакцията на Дамян Дамев
Двадесет и трета книга

Редактор Христиана Василева
Художник Иван Кьосев
Художествен редактор Тончо Тончев
Технически редактор Катя Бижева
Коректор Елена Иванова
Л. Г. У. Тематичен № 2661. Година 1971
Дадена за набор на 8. II. 1971 година
Подписана за печат на 10. XI. 1971 година
Излязла от печат на 30. III. 1972 година
Формат 1/16 84/116. Тираж 60 000
Печатни коли 10,50. Издателски коли 17,12
Цена 2,15 лева.

„Народна младеж“ – издателство на ЦК на ДКМС, София, 1972
Отпечатана в ДПП „Балкан“. Подвързана в ДПК „Д. Благоев“

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3259>]